

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse:
Vår referanse: 23/00393-4
Vår dato: 12.02.2024

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

FO (Fellesorganisasjonen) sine krav til statsbudsjett 2025 til Helse- og omsorgsdepartementet

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. Vi organiserer nærmere 36 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Medlemmene våre jobber innenfor ulike velferdstjenester, og har god kunnskap om hvordan tjenestene fungerer og hva som skal til for at de skal bedre.

FOs krav til statsbudsjett 2025 handler om å investere i velferdsstaten og i de ansatte som jobber der. En trygg, åpen og tilgjengelig velferdsstat er vår felles beredskap for å løse og forbygge kriser. Økte strømpriser, dyrere matvarer og rentehevinger preger de fleste familier i Norge, men som alltid rammer krisene hardest dem som hadde det vanskelig fra før. I stramme økonomiske tider er en aktiv fordelingspolitikk og kraftfull sosialpolitikk spesielt viktig. Sosialpolitikk handler om mer enn å sikre hver enkelt av oss økonomisk. Vi må sikre et inkluderende samfunn, et trygt sikkerhetsnett, gode forebyggende velferdsordninger og små forskjeller. Helhetlig sosialpolitikk rustet oss i møte med kriser. Investeringene vi gjør i sikkerhetsnettets vårt, er investeringer i en velferdsstat som både forebygger og løser kriser.

Tillitsreform handler om å gi tillit til ansatte og brukeres kompetanse i utviklingen av gode velferds tjenester. Den må utformes i tett samarbeid med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte og ledelsen i alle store, offentlige virksomheter. Vi forventer at dette følges videre opp i statsbudsjettet og at departementene setter av midler til innføring av tillitsreform og gir tydelige styringssignaler gjennom for eksempel tildelingsbrevene for innføring av reformen.

Våre krav til statsbudsjettet 2025 er:

- Øk andel ansatte med sosialfaglig kompetanse i kommunalt forebyggende arbeid, i barnehage, skole, videregående skole og nærmiljøarbeid.
- Utjevning av sosiale helseforskjeller forutsetter økt tverrfaglig samhandling som inkluderer sosialfaglig kompetanse i folkehelsearbeidet.
- Opprett kommunale stillinger for sosionomer.
- Lovfest barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i kommunene på lik linje med lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog.
- Opprett flere studieplasser ved vernepleierutdanningen.
- Utarbeid en langsiktig og helhetlig opptrappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning.
- Spesialisthelsetjenesten må ivareta sosialfaglig perspektiv. Andelen sosialfaglige stillinger i barne- og ungdomspsykiatrien, psykisk helsevern for voksne, rusomsorgen og somatikken må økes.
- Sørg for bredde i kompetansesammensetning i rus- og psykiskhelsefeltet
- Fortsett satsningen på feltet, og sørg for økonomiske midler til rus- og psykisk helsefeltet, både innen kommunesektoren og spesialisthelsetjenestene.
- Sett ned et utvalg som skal se på hvordan forebyggende og behandlende tjenester innen rus- og psykiskhelsefeltet kan koordineres bedre.
- Sett av midler til autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer.

Folkehelse og kommunale helsetjenester

Folkehelse handler om å se innbyggerne i en helhetlig kontekst, der målet er å se hvordan individ og samfunn kan dra vekselvirkninger av hverandre, og at man ikke kun fokuserer på enkeltindivid og diagnoser. FO vil påpeke at psykososial trygghet og forebyggende sosialt arbeid er forutsetninger for en god folkehelse, og at det må være et satsningsområde for å redusere sosiale helseforskjeller. FO mener at for å få bukt med sosiale forskjeller i helse og levekår må det arbeides bredt og tverrfaglig. Arbeid med å innføre tillitsreform i velferdstjenestene forutsetter at tjenestene drives med tillit til ansatte som må ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å gi forsvarlige tjenester. Det forutsetter tillitsbasert styring og systematisk kompetanseoppbygging og utvikling.

Kommunene har en lovpålagt oppgave med å tilby forsvarlige helse- og omsorgstjenester til sine innbyggere. Oppgaven kan ikke løses uten vernepleiefaglig og sosialfaglig kompetanse, og dette må tydeliggjøres ved at profesjonene blir lovpålagte i kommunene på lik linje med lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog. Som helsepersonellkommisjonen vektlegger, står vi overfor store utfordringer i helse- og omsorgstjenestene fremover. Sosialfaglige profesjoner og oppgavedeling er en viktig del av løsningen på disse utfordringene, og vi ser frem til videre arbeid med å vurdere helhetlig organisering av og kompetanse i tjenestene.

FOs krav:

- Øk andel ansatte med sosialfaglig kompetanse i kommunalt forebyggende arbeid, i barnehage, skole, videregående skole og nærmiljøarbeid.

- Utjevning av sosiale helseforskjeller forutsetter økt tverrfaglig samhandling som inkluderer sosialfaglig kompetanse i folkehelsearbeidet.
- Opprett kommunale stillinger for sosionomer.
- Lovfest barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i kommunene på lik linje med lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog.

Tjenester til personer med utviklingshemning

Personer med utviklingshemning mottar dårligere helse- og omsorgstjenester enn befolkningen ellers. Den sosialfaglige kompetansen i disse tjenestene er urovekkende lav enkelte steder. FO mener dette er en helt uholdbar situasjon, som kan bidra til at personer med utviklingshemning får et uforsvarlig og tvangspreget tjenestetilbud. Bare 30 prosent av de ansatte i tjenestene til denne gruppa har relevant høyere utdanning. Det er derfor vesentlig at andelen ansatte med høyere sosialfaglig utdanning, og spesielt vernepleiere, øker. Det mangler 20.000 vernepleiere i Norge. En forutsetning for å øke andelen vernepleiere i tjenestene til personer med utviklingshemning, er at det opprettes flere studieplasser ved vernepleierutdanningene. Videre er det behov for en helhetlig opptrappingsplan for systematisk forbedring av levekår og tjenester til personer med utviklingshemning.

FOs krav:

- Opprett flere studieplasser ved vernepleierutdanningen.
- Utarbeid en langsiktig og helhetlig opptrappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning.

Sosialfaglige perspektiv i spesialisthelsetjenestene

FO ser en klar tendens til at autorisert helsepersonell prioriteres i både spesialisthelsetjenestene og kommunale helse- og omsorgstjenester. For å sikre at pasientene får den beste helhetlige behandlingen som mulig, mener vi sosialfaglige profesjoner og kompetanse må brukes og prioriteres i større grad. Det handler blant annet om å sørge for et helhetlig behandlingsløp som inkluderer somatikk, psykisk helse, økonomi, bolig, andre sosiale problemstillinger, sømløse overganger fra spesialisthelsetjenesten og kommunen, behandling og rehabilitering osv. Sosialfaglig personell er ikke vurdert i framskrivningen av helsepersonell, og det er klart sosialfaglige profesjoner kan redusere den forventede sykepleiermangelen. Videre er flere oppgaver som sosialfaglig personell utfører i spesialisthelsetjenestene ikke målbare i innsatsstyrt finansiering (ISF). Dette kan føre til nedprioritering av barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere og bli salderingspost lokalt.

FOs krav:

- Spesialisthelsetjenesten må ivareta sosialfaglig perspektiv. Andelen sosialfaglige stillinger i barne- og ungdomspsykiatrien, psykisk helsevern for voksne, rusomsorgen og somatikken må økes.

Rus og psykisk helse

Regjeringen lanserer flere planer og reformer knyttet til rus- og psykisk helsefeltet i løpet av 2023. FO har store forventinger, og vi forutsetter at det legges til grunn en helhetlig, faglig tilnærming, som ivaretar bredden i

kompetansefeltet innen rus- og psykisk helsefeltet. Det er avgjørende å legge til rette for økonomiske avsetninger for å få gjort det som blir krevd av regjeringen i årene som kommer.

FO vil også påpeke at det er mange gode forebyggende og behandlende tjenester innen rus og psykisk helse, både innen kommunale tjenester, spesialisthelsetjenestene, og ikke minst ifra frivillig sektor. Utfordringen er at mange arbeider med det samme, og har samme målgruppe, men at arbeidet ikke er koordinert godt nok. Det er stort potensiale for å bedre tjenestene gjennom bedre koordinering fremover. Det kan også ha økonomiske gevinster.

FOs krav:

- Sørg for bredde i kompetansesammensetning i rus- og psykiskhelsefeltet
- Fortsett satsningen på feltet, og sørg for økonomiske midler til rus- og psykisk helsefeltet, både innen kommunesektoren og spesialisthelsetjenestene.
- Sett ned et utvalg som skal se på hvordan forebyggende og behandlende tjenester innen rus- og psykiskhelsefeltet kan koordineres bedre.

Autorisasjon

Autorisasjon vil bidra til økt rettsikkerhet for brukerne av tjenestene barnevernspedagoger og sosionomer arbeider i. FO har tidligere regnet ut at drift av en autorisasjonsordning vil ligge på i underkant av 1,5 millioner kroner årlig.

FOs krav:

- Sett av midler til autorisasjon for barnevernspedagoger og sosionomer.

Med hilsen

Sign
Marianne Solberg
Forbundsleder

Sign
Andreas Kikvik
Seniorrådgiver